

Irénke, Misi bá, Géza és a szexbotrány

KISKUNHALAS A megvádolt pszichiátria dolgozói szerint lehetetlen, hogy ők nem tudnak valamiről

Egyelőre csak a „Jó Isten” tudja, mi történhetett a kiskunhalasi pszichiátrián. Az ügyészség szemérem elleni erőszak, valamint testi sértés miatt előzetesbe, illetve házi őrizetbe rendelte az otthon két ápolóját. Az intézmény dolgozói szerint a vád teljesen életszerűtlen, egyéni bosszú vezérelte a feljelentést.

„Rendőrség, rendőrség!” - fut felénk egy fiatal nőbeteg az ön- és közveszélyes betegeket kezelő VII-es osztályon. A vendégeket szinte testőrként őrző ápolók az utolsó pillanatban közénk állnak. Kiszámíthatatlan szerintük, mire készül. „Őt is kihallgatták, nagyon felkavarta az ügy” - magyarázzák fehér ruhás segítők a történeteket. Végigkísérnek a kiskunhalasi intézmény osztályán. Összezúzott ajtajú szobák, lelakatolt szekrényajtók, megtépázott függönyök. Itt a betegek nem figyelnek semmire, ha rohamuk van, törnek-zúznak, a szekrényeket sem lehet nyitva tartani. Főleg a hónap vége felé, amikor fogy a kávé- és cigipénzük, siralmas a helyzet, folyamatos a perpatvar.

- **Misi bá a piros ruhához ragaszkodik, a nélkül nem nyugszik.**

Ha nincs más választás, jön a legfeljebb kétórás „ötponos” rögzítés, vagy a „szubintenzív”. János most onnan, egy alig fejnagyságú ablakon kukucskál kifelé, mosolyogva méreget bennünket, fékezhetetlen és folyamatos dühkitörései kényszerítették az elzárt szobába. Egyébként ki-ki a maga monológiával lődörög a lezárt folyosón. Akad, akinek folyamatosan sietős dolga van, csak úgy sűvít oda-vissza körülöttünk. Az ápolói szobában négy ápoló és a főnővér próbálja megfejteni az elmúlt hetek, hónapok történéseit. Minden neszre figyelnek, öt percnél tovább egyikőjük sem ül nyugton. Ki-kirohangálnak, valaki mindig hangzavart okoz. „Hát el tudja képzelni, hogy itt bármi olyan megtörténjen, amiről nem tud azonnal mindenki? Állandó a nyüzsgés, éjjel-nappal ketten-hárman vagyunk az osztályon, nem kerülheti el semmi a figyelmünket” - mondja Katona Judit, az osztály vezetője. Naponta öt-hat támadás éri itt a dolgozókat, a betegek közti csetepatékről nem is beszélve. A roham a legváratlanabb pillanatokban bármire előtörhet. Misi bá a piros színű ruhához ragaszkodik, a nélkül nem nyugszik, ketten folyamatosan szöknének, a falak okozzák a feszültséget, az egykori szobafestő-mázoló pedig hárommillió forintos tartozást keres állandóan mindenkin. Szinte elképzelhetetlen, laikusnak legalábbis, hogy Irénkét, Misi bát vagy a kerekese székében magatehetetlenül, kifacsart pózban pihegő Géza bácsit rá lehessen venni szexuális játékokra. Ráadásul minden szokatlanra extrém módon reagálnak, a teliholdra vagy a szélre is. A legkritikusabb azonban a zsebpénzosztás. Ha valakinek nem telik kávéra, cigire, az okoz igazán hadi állapotokat: törnek-zúznak, ha nem jutnak hozzá. Fél kettőkor fel is pattan minden fehér köpenyes a fotelekből. Hirtelen megtelik a folyosó, mindenki rendben, izgatottan áll sorba, és földöntúli mosollyal veszi át a műanyag bögrébe töltött gőzölgő feketekávéját a cigivel. Látszólag úgy történik minden, mint egy, két vagy akár hat hónappal előtte. Csakhogy sem a dolgozók, sem a gondozottak lelke nem a régi. Nyomot hagytak a történetek.

A bíróság a héten elrendelte a kiskunhalasi Pszichiátriai és Fogycatékos Betegek Otthonának két ápolójának előzetes letartóztatását, illetve házi őrizetbe vételét. A gyanú szerint az egyik férfi szemérem elleni erőszakot, a másik súlyos testi sértést követett el, különös kegyetlenséggel. Az ügyet még februárban robbantotta ki az otthon egyik dolgozója és egy ápolónő. Az osztályt vezető főnővér szerint az egyik vizsgált ügyet ők maguk, az intézményen belül is megnézték. A sértett fiú „megerősokolásáról” beszélt, amit azonnal, négy orvos segítségével vizsgáltak ki, de semmit sem igazoltak a fiú szavaiból. Az egyébként tavaly januári eset jegyzőkönyvére a rendőrség azóta sem volt kíváncsi.

Az intézmény főigazgatója a konkrét ügyet nemigen szeretné kommentálni, szerinte mindez csupán a pszichiátriai ellátás, a szakma éppen javulófélben lévő preztízsét rombolja. „A betegek számtalanszor állnak elő képtelennél képtelenebb történetekkel, kivizsgálunk mindig mindent. Egy 355 fős, 142 szakdolgozóval működő intézményben nem is maradhatna semmi titokban - mindja Simon Ilona, aki szerint a pszichiátria ezer sebből vérzik, a pszichiátriai szakápolóképzés megfeneklett. Itt csak a valóban elkötelezett, a betegeket, sérülteket szerető emberek tudnak megmaradni, ezt, ráadásul éhbérért, nem is igen lehetne másként csinálni.”

- **A mundér védelme és a legaljasabb visszaélések kora lejárt.**

Radó Iván, a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum (PÉF) elnöke szerint azonban az ügyészség alapos vizsgálatot folytatott le, a megfelelő pillanatban lépett, ehhez biztosan megalapozott vádak kellettek. Ő nagyon is elképzelhetőnek tartja a vádak: szerinte egy kívülálló nem is gondolná, mire lehet rávenni sérült embereket, ha számukra életbevágó dologgal zsarolják meg őket. „Az igazságszolgáltatás megmutatta, a legkiszolgáltatottabb betegcsoportot sem lehet büntetlenül bántalmazni, megalázni. A mundér mindenáron való védelme és a legaljasabb visszaélések kora lejárt - mondja a PÉF elnöke, aki több éve küzd a pszichiátriai betegek jogaiért. Amikor a kollégáival személyesen néztek körül Kiskunhalason, kiderült több szabálytalanság is. Jelenleg több elkülönítő, zárkászerű szoba működik, ez indokolatlan és szabálytalan is. Ha egy gondozott ügynevezett szubintenzív ellátásra szorul, kórházba kell vinni. Radó Iván szerint akárhogy is alakul a történet, abban már segített, hogy az intézmények nem mernek majd könnyedén visszaélni a gondozottjaik jogaival.

Lekötözés Székesfehérváron

AZ OMBUDSMAN pénteken zár le egy vizsgálatot. Az állítások szerint lekötöztek és bepelenkáztak egy 18 éves fiút a székesfehérvári kórház pszichiátriai osztályán. Szabó Máté szerint a kórház törvényt sértett. Azonnal szólni kellett volna a szülőknek vagy a betegjogi képviselőnek. Az anya állítólag csak öt nap múlva tudta meg, hogy a fiát lekötözték, pedig mindennap látogatta. A PÉF-HEZ TÖBB panasz is érkezett ugyanerre a pszichiátriai osztályra. Egy középkorú nő azt írja, hogy az osztályon általános gyakorlat a lekötözés és a pelenkázás. De bántalmazásra is panaszkodik. Állítólag két nővér egyszer addig ütötte, amíg össze nem esett, mert cigarettát kért.

Kun J. Viktória